

Dir nr: Dir. 1994:121
Departement: Arbetsmarknadsdepartementet
Beslut vid regerings-
sammanträde: 1994-10-27
Rubrik: Konsekvenser vid inrättandet av s.k.
arbetsföretag

- - - - -

Dir. 1994:121

Beslut vid regeringssammanträde den 27 oktober 1994

Sammanfattning av uppdraget

En särskild utredare skall tillkallas för att närmare studera vilka effekter i olika avseenden inrättandet av s.k. arbetsföretag medför. Arbetsföretag skulle kunna vara ett sätt att, dels underlätta företagens expansion och nyanställningar, dels åstadkomma att de arbetslösa på heltid blir engagerade i att söka arbete, höja sin kompetens eller utföra tillfälliga arbeten.

Bakgrund

Lågkonjunkturen som präglat svensk ekonomi under de senaste åren nådde sin botten under 1993. Konjunkturen befinner sig nu i en uppgångsfas. Utvecklingen är emellertid kraftigt tudelad med å ena sidan en positiv industrikonjunktur och en stark exporttillväxt och å andra sidan den fortfarande mycket svaga inhemska efterfrågan.

Återhämtningen går långsamt och från ett mycket besvärligt läge. Sedan år 1990 har ca 550 000 arbeten försvunnit. Antalet arbetslösa och antalet personer sysselsatta genom olika konjunkturberoende åtgärder motsvarar nu nästan 13 % av arbetskraften. Bland t.ex. ungdomsgrupperna och invandrarna är andelen väsentligt högre. Långtidsarbetslösheten har stigit till en historiskt hög nivå.

Lågkonjunkturrens skadeverkningar på arbetsmarknaden är stora. Även vid en relativt god tillväxt i ekonomin kommer det att ta många år innan arbetslösheten sjunker till acceptabla nivåer. Det finns därför en stor risk att Sverige drabbas av samma höga och permanenta arbetslöshet som

många länder inom EU har haft länge. Det skulle betyda en omfattande långtidsarbetslöshet och hög utslagning. Det innebär också att arbetsmarknaden skulle bli mindre flexibel och den arbetslöshetsnivå vid vilken inflationen tar fart skulle öka. Det finns redan nu tecken på en tilltagande arbetskraftsbrist inom vissa branscher. Resultatet av en sådan utveckling skulle bli dåliga statsfinanser och en underminering av välfärden.

Den nuvarande arbetslösheten är ett stort slöseri såväl mänskligt och socialt som samhällsekonomiskt och statsfinansiellt. En kraftfull och bestående förstärkning av statsfinanserna kan endast komma till stånd genom ökad tillväxt och genom att fler bereds arbete inom främst näringslivet.

Det finns nu en unik chans att snabbt öka sysselsättningen genom att ta till vara svensk industris goda konkurrensläge och den höga kompetens som finns hos de arbetslösa. Denna chans måste tas nu under de närmaste åren innan den internationella konjunkturen vänder neråt.

För att sysselsättningen skall kunna öka kraftigt utan att inflationsdrivande flaskhalsar uppstår krävs bl.a. en effektiv arbetsmarknadspolitik, som underlättar flexibiliteten på arbetsmarknaden. Det kräver bl.a. att könsuppdelningen på arbetsmarknaden bryts.

Inom arbetsmarknadspolitiken behövs en förstärkning av de aktiva insatserna och en övergång från bidragsjobb till ordinarie arbeten, främst inom näringslivet. Olika undersökningar visar entydigt att risken för passivering ökar vid långa arbetslöshetsstider. Det är därför viktigt att med olika medel se till att arbetslösa kontinuerligt är aktivt engagerade i att söka arbete, höja sin utbildning och sina färdigheter eller utföra ett tillfälligt arbete. Parterna på arbetsmarknaden bör här kunna spela en viktig roll.

Inrättandet av s.k. arbetsföretag kan vara ett sätt att öka flexibiliteten på arbetsmarknaden och att samtidigt behålla tryggheten för de anställda. Arbetsföretag innebär att särskilda företag etableras som får till uppgift att anställa arbetslösa som förmedlas genom arbetsförmedlingen. De anställda skall ha till uppgift att aktivt söka arbete, ta tillfälliga arbeten eller delta i någon utbildning. Företaget skall drivas utan vinstintresse av arbetsförmedlingen, kommunen och försäkringskassan. Företagsformen bör vara ett aktiebolag eller en ekonomisk förening. I styrelsen för arbetsföretaget bör också de lokala fackliga organisationerna och arbetsgivarna ingå. Den närmare utformningen av de lokala arbetsföretagen bör skötas av de lokala intressenterna och bygga på deras engagemang.

Anställda i arbetsföretag skall omfattas av kollektivavtal.

En särskild utredare bör därför tillkallas för att närmare utreda konsekvenserna av införandet av s.k. arbetsföretag.

Uppdraget

En särskild utredare tillkallas med uppdrag att utreda vilka effekter i olika avseenden inrättandet av arbetsföretag kan medföra. Därvid skall bl.a. en bedömning redovisas av hur stor omfattning arbetsföretagen kan komma att få, vilken betydelse och effekt på arbetsmarknadens funktionssätt en sådan åtgärd kan få i en konjunkturuppgång med ökad efterfrågan på arbetskraft. Utredaren skall närmare precisera arbets- företagets roll och uppgift samt de anställdas skyldigheter och rättigheter. Utredaren skall vidare lämna förslag på de lag- och regelförändringar som behövs.

Utredaren skall i arbetet nära samråda med AMS och arbetsmarknadens parter samt samråda med den arbetsmarknadspolitiska kommittén (dir. 1993:132)

Utredaren skall ange de statsfinansiella konsekvenserna om s.k. arbetsföretag införs.

Utredaren skall beakta innehållet i regeringens direktiv till samtliga kommittéer och särskilda utredare om att pröva offentliga åtaganden (dir. 1994:23), om EU-aspekter (dir. 1988:43) samt om regionalpolitiska konsekvenser (dir. 1992:50).

Redovisning av uppdraget

Utredarens arbete skall vara avslutat före den 15 januari 1995.

----- slut på dokumentet -----